

HomePécs, <http://www.jppte.hu/> EGY WEBMESTER EMLÉKIRATAI

Bertók Attila, atila@ipi.jppte.hu
Janus Pannonius Tudományegyetem

Közhely

Mára már közhely, hogy aki World Wide Web lapokat készít, az nem adatbázist kezel, nem szervert üzemeltet, és nem is programozik, hanem kiadványt szerkeszt. Újságot, könyvet, útikönyvet, reklámbrossúrát, uram bocsá! rádió-, tévéműsort. Lassan megváltozik az egész WWW, jönnek, – mert kell, hogy jöjjenek, – az igazi profik, akik médiában gondolkoznak, olvasottságról, nézettségéről beszélnek, cikket írnak, szerkesztenek, és mi számítás *technikusok* ebben az új világban már csak *technikusok* leszünk. Nyomdászok, szedők, akik mások álmát a képernyőn valóra váltják.

Hogy hogyan jutottunk el idáig, hogy mennyire volt törvényszerű dolog ez, azt szeretném bemutatni a Janus Pannonius Tudományegyetem lapja, a **HomePécs** felépítése és az azóta, az üzemeltetése során, gyűjtött tapasztalatok alapján.

Több mint két éve jelent meg egy Mosaic nevű program, amivel olyan multimédiás információkat lehet letölteni, megnézni, meghallgatni, amelyek hypertext rendszerbe szerveződnek, a különböző objektumok mind kapcsolódhatnak egymáshoz, az egész az interneten van, és..., de ezt már mindenki tudja. Kipróbáltuk. Kiderült, hogy technikailag viszonylag könnyű ugyanilyet csinálni. Összekalapáltunk egy szervert. Felmerült a kérdés: hogyan tovább? Volt egy eszköz a kezünkben, amit értelmesen akartunk használni. és nem is sejtettük, hogy mibe vágunk bele.

A szerkezet

De a szerkezet kétséges volt. Akkor még a gopher szelleme lebegett mindenki előtt. Valamilyen fastruktúrába szervezett információhalmazról álmódott a világ: menürendszerrel, almenükkel, elágazásokkal. De ez a megoldás nekünk (akkor még egyáltalán) nem tetszett, mi a hypertextet akartuk a végletekig kihasználni, és sokáig ez a vágy meg is kötötte a kezünket. Nagyon nehezen találtunk olyan szövegeket, amelyek kiválthatják a menüket: a témáról szólnak, tartalmazzák a megfelelő ugrópontokat, és ráadásul rövidek. Ilyet csak írni lehet, ahhoz pedig nekünk azért bátorság kellett.

A másik szerkezeti probléma a két téma (Pécs, JPTE) megfelelő szerepeltetése volt. Arról szó sem lehetett, hogy bármelyik a kettőből fölébe kerüljön a másiknak. Az sem volt jó megoldás, hogy két elszigetelt lapunk legyen (Örülhetünk, ha – ilyen túlkínálatban – valaki hozzánk téved.) Ezért választottuk a *2in1* modellt, hangsúlyozva ezzel a JPTE térbeli szétszórtságát, valamint a város életében elfoglalt helyét.

Tartalom

s persze a tartalom. Az természetes volt tehát, hogy Pécsnek, kedvenc városunknak, a központban kell állni, és hogy kenyéradó gazdánknak, a Janus Pannonius Tudományegyetemnek is méltó helyre kell kerülni.

ogyan lehet bemutatni egy várost? Hogyan kell megismerni egy várost? Ahogy egy turista tenné. Először körüljárja, megnézegeti a házakat kívülről. Olvasgat a történelméről. Aztán némelyik házba bemeleg. Ott mondjuk múzeumot talál. A másikban egy iskolát, vagy egy színházat, a harmadikban mozit. A múzeumot megnézi, az iskolában hallja a gyerekzsivajt, a moziban megnézi, mit játszanak. Kit-kat. Az egyikből ki a másikba be. Kit-kat. Az egész egy nagy hypertext. Olvasva egy ház történetéről, kat, és megnézzük mi van benn, hogy most mi is az a ház. Vagy a moziműsort lapozva néha jó megtudni, mi mindent élt meg az a ház, kit, ahol ma Schwartzenegger öli az ellent, kat. Igazi hypertext. Ezt akartuk megcsinálni.

i kell ehhez? Kell egy "turisztikai adatbázis", egy útikönyv, ami a történelmi háttérrel adja az épületekhez, és kellenek aktuális információk, amik élővé teszik a kiadványt. Az előbbihez egy létező könyvet dolgoztunk fel, a utóbbihoz pedig megkerestük a város kulturális életének nevesebb képviselőit, hogy adjanak anyagot.

Forma

De sajnos mindezt kitalálni még kevés volt. Kevés a HTML-t megírni, kevés az adatbázis, kevés a hypertext. Ma a WWW-n csak szép lapok keltenek feltűnést, csak a feltűnő lapok lehetnek szépek. Az interneten barangoló átlagos ember, hacsak nem keres valami konkrét információt, akkor *csak a szépre emlékezik*. De a szépségnek ára van. A sok kép, a háterek, az animációk, mind-mind lassítják a lap letöltését, és a lassúság pedig elijeszti a hozzánk látogatókat. A HomePécsben – azt gondolom – megtaláltuk a megfelelő egyensúlyt a szépség és a file-nagyság között, talán egy kicsit a méretek rovására. De talán ez volt a legnehezebb feladat. Mert itt újra előjött a nagy konfliktus: számítás *technikus* kontra... jelen esetben grafikus. Ha valaki négy éve, a jövőbe látva azt mondta volna nekem, hogy grafikával, kiadványszerkesztéssel fogok foglalkozni napi 8 órában: azt én kinevetem. Így érthető, hogy milyen megkönnyebbülést jelentett, amikor a felkért grafikusunk (aki egyébként szintén programozó) előállt a dizájnnal. (Amivel azóta büszkeségünkre kisebb világsikert ért el, hiszen egy Japán lap közölt a lapról képet.)

Nehézségek

Miután mindezt kitaláltuk, akkor kezdődtek az igazi nehézségek. Nem is a kézimunkát igénylő kódolás mennyisége miatt panaszkodnék, az annyi amennyi: gyakorlattal, programozással csökkenthető. Az igazi gond mindig az anyagok megszerzése volt. Ha egyszeri anyagról volt szó, akkor az a utánajárás még megtérült. De a rendszeresen ismétlődő periodikák, újságok esetében szinte minden számért meg kellett küzdeni, amikor eljött a frissítés ideje.

Amikor tehát mi *technikusok* már lassan megbarátkozunk azzal a gondolattal, hogy csak szedők lehetünk ebben az új világban, akkor a környezet még elvárja, hogy találjunk ki, alkossunk, szerkesszünk, járjunk utána. Mindig a világ előtt kell járnunk.